

मनुस्मृति
टीका

६३६८ पत्र १)

नरभावान् सुतादितत्रप्रतिपत्तिः ॥ केवलेशवद्वान्नि समाश्रितः ॥ न प्रयो-
 जनवशेनाप्यन्तरकल्पनंर ह्युदात्तादयः शकुनिकेस्य उपलब्धव्याः ॥
 ॥ प्रनुदानं जालपदांश्चकोयादिनश्चविकिसन् ॥ विमज्जतश्चमत्स्या-
 दादानुसौतंवल्लरमेवच ॥ प्रनुषधहन्वचंवायेभक्षयन्ति ॥ स्वभावपथ-
 केयापदिरागप्रनुदाः शतपत्रादयः ॥ जालपादाश्चाद्यादयः तेषां
 विकल्पउक्तो ननुचविकल्पोन्यनारत्रेह्यः ॥ प्रवृत्तिः सावाप्रतिपत्तिः
 द्वेषपिस्थितेवलौकिकं हिमद्वारं ॥ तन्मन्येवार्द्धित्वेनशास्त्रीये-
 येननियमनः स्यात् ॥ तत्रविकल्पितः स्यात् ॥ तत्रविकल्पितस्यप्र-
 तिषेधस्यनकिंचित्प्रयोजनंयप्रयामः ॥ उच्यतेदत्तोक्तेरमेतत् ॥ य-
 त्राबुद्धिपूर्वप्रयोगाश्चदेवार्थावगतिः ॥ यौतुयेयः स्वयं ग्रंथः समा-
 हितचेतसाप्रयत्नवनाशतसाहस्रिकं संज्ञेष्टुमाचार्येणप्राणीनं
 ॥ तत्राशव्यमनर्प्यकंप्रयोक्तुंअतश्चाचार्यमिधातंउनीयते ॥ भूते

न=

मनु

१०

भाष्य

जालपदेप्रतिषेधेनास्वसन्ति॥ येनतद्विशेषं हंसंस्वरादेनविशेषयन्ति॥ यत्
एतदपिस्मरणमेवअन्यत्रातास्यासिनजालायादश्रुतिप्रमादपावः स्या
उक्तंवेनदिगितिबेधितेनमहतावास्त्रप्रणयनेताचार्यराममभिप्रा
यालक्ष्यंते॥ विशेषश्चात्रानुमीयतेअत्रापदिर्नभक्षयेदितिबिधत्ता
तेसामात्मप्रतिषेधउभयोरर्थवत्त्रापयेवमांसविक्रयार्थंयशो
हन्त्यंते॥ सासूता॥ आपणोमांसस्येत्येके॥ बहुरंवा॥ मांसंशोष्य
विरम्यापितं॥ नरैर्विकीर्यभक्ष्यंतेतेनस्वविधिकराः॥ मयूरवला
कादयः॥ आपतत्स्ववचनाबुतेषांपादिकोभक्षताप्यस्ति॥ स
हियठतिकुकुटोविकरणातिनि॥ तथात्रमातववस्यवचनस्यकु
कुटोपसहारःशब्दोवक्तुं॥ कुकुटोनामघृणस्वमातर्थाप्रसं
मान्॥ वक्तव्यवलाकिंकाकोलंरंजरीट्कं॥ मन्त्रस्यादाविद्धय
हासुमन्त्र्यानेवचसर्वशाः॥ वक्तवलाकाकाकोलानिमुह्यन्त्या